

Duitse mijlpaal

ECONOMISCH ONDERZOEK BNG

Het gaat uitstekend met de Duitse overheidsfinanciën. In de eerste helft van dit jaar realiseerden de federale en lokale overheden een overschot op de begroting van EUR 1,2 mld. In de eerste zes maanden van 2006 werd nog een tekort van EUR 23 mld. ofwel 2% van het bbp gerealiseerd. Men kan hier rustig spreken van een mijlpaal. Afgezien van de tweede helft van 2000 waarin de verkoop van UMTS-licenties voor forse eenmalige extra inkomsten zorgden, is dit het eerste overschot sinds de Duitse eenwording. Volgens de overigens nog voorlopige cijfers is het begrotingsoverschot te danken aan hogere belastinginkomsten. De tariefsverhoging per 1 januari j.l. leidde tot een toename van de BTW-inkomsten met 18%. Ook de inkomstenbelasting bracht fors meer op dan vorig jaar, de opbrengsten uit sociale premies daarentegen liepen

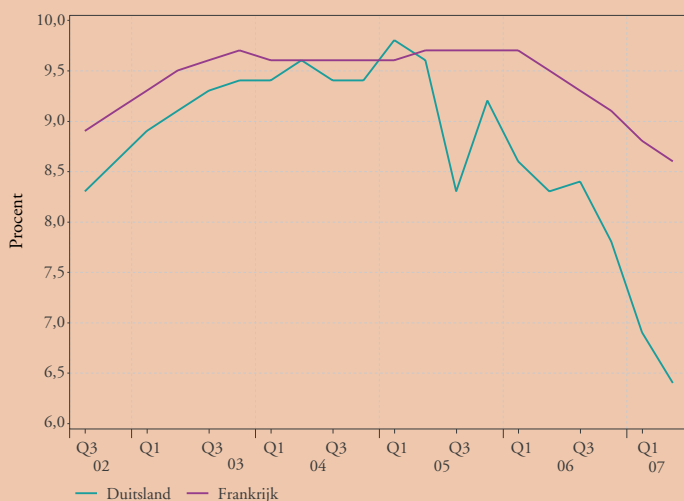
als gevolg van een tariefsverlaging licht terug. De uitgaven van de overheid stegen met een bescheiden 0,7%. Enkele jaren geleden lag de toenmalige Duitse regering nog zwaar onder vuur in Europa toen zij weigerde het tekort terug te brengen tot beneden de 3% grens. Met dit resultaat stelt de regering Merkel een voorbeeld in Europa. Het is te hopen, dat de regering niet zal buigen voor de ongetwijfeld toenemende druk vanuit de politiek en belangengroepen om meer uit te geven. Frankrijk, destijds de bondgenoot in de politieke strijd over de begrotingspolitiek met de Europese Commissie en enkele kleinere eurolanden waaronder ons land, presteert heel wat minder. De gezamenlijke overheden van de op een na grootste economie van de eurozone realiseerden in de eerste zes maanden een tekort van EUR 14,9 mld., EUR 0,4 mld. hoger is dan

in de vergelijkbare periode van 2006. Het hoge begrotingstekort wordt mede veroorzaakt door de matige groei van de economie. De Franse economie profiteert minder van de expansie van de wereldhandel dan de Duitse. De loonkosten zijn in Frankrijk gedurende langere tijd sterker gestegen dan die bij onze oosterburen. De werkloosheid ligt in Frankrijk inmiddels aanzienlijk hoger dan in Duitsland. Enkele jaren geleden was dat nog omgekeerd. De nieuw aangetreden regering-Sakozy wil de economie stimuleren middels lastenverlagingen, waardoor het tekort langzamer wordt teruggebracht dan eener was overeengekomen. De plannen hebben al geleid tot een aanvaring met de Europese Commissie. Ook in Italië blijft het overheidstekort aan de hoge kan. In het eerste halfjaar bedroeg het begrotingstekort EUR 11,6 mld., tegen EUR 7,2 mld. in dezelfde periode van 2006.

Beide regeringen zouden er verstandig aan doen het overheidstekort eveneens terug te brengen. Ook voor de overheid geldt immers dat 'het beter is het dak te repareren als de zon schijnt'. In een periode van economische groei dienen eventuele lastenverlichtingen te worden gefinancierd door uitgavenbeperkingen. Dat geldt zeker als wordt bedacht dat de bevolking de komende decennia in sterke mate vergrijst, waardoor uitgaven aan pensioenen en gezondheidszorg bij ongewijzigd beleid explosief zullen stijgen. De Oeso heeft

in zijn laatste Economic Outlook berekend, dat de leeftijdsafhankelijke uitgaven in Frankrijk in 2025 2,5% van het bbp hoger zullen liggen en in 2050 7,5%. De overheidsschuld zou uitgedrukt in het bbp tot 2050 toenemen met 164% van het bbp. In Italië nemen de leeftijdsafhankelijke uitgaven 3,1% resp. 7,0% van het bbp toe, waardoor de bruto schuldquote in 2050 160% hoger komt te liggen. Deze stijgingen steken overigens nog schril af bij de scenario's die de Oeso voor landen als Spanje (overheidsschuld + 276%), Portugal (+338%) en Griekenland (+ 386%) schetst. Deze cijfers moeten niet worden gezien als prognoses, maar als extrapolaties die zijn gebaseerd op een reeks van aannames. Het belang van deze data is dat deze aantonen dat budgettaire ingrepen steviger zullen zijn, naarmate deze langer worden uitgesteld. Een prudent begrotingsbeleid werpt vruchten af, en hoe meer overheden zich daarvan bewust zijn, hoe beter het is.

Werkloosheid (% beroepsbevolking)

Bron: Reuters EcoWin.

Afgesloten per 7 september 2007.

Faas van Heusden